

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.6.20>

УДК 352.07(477.86):330.322“2021”

Т. В. Малишівський,

аспірант, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9050-2308>

ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПРИКАРПАТТЯ ЩОДО ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ: ЗРІЗ ЗА ПІДСУМКАМИ 2021 РОКУ

T. Malyshivskyi,

Postgraduate student, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

INSTITUTIONAL CAPACITY OF LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES OF THE TERRITORIAL COMMUNITIES OF PRYKARPATTIA REGION TO ATTRACT INVESTMENTS: A SECTION BASED ON THE RESULTS OF 2021

Стаття присвячена оцінці рівня інституційної спроможності органів місцевого самоврядування територіальних громад Прикарпаття щодо залучення інвестицій за підсумком 2021 року. Запропоновано систему індикаторів за кожною складовою інституційної спроможності щодо залучення інвестицій: організаційно-стратегічною, інструментальною та промоційною.

На основі проведеного моніторингу 59 офіційних вебсайтів територіальних громад та інвестиційних порталів (за наявності) та анкетування представників 58 органів місцевого самоврядування, відповідальних за розробку та впровадження інвестиційної політики за допомогою використання платформи Lime Survey сформовано рейтингову оцінку рівня інституційної спроможності для 55-ти органів місцевого самоврядування територіальних громад Прикарпаття за підсумками 2021 року.

У підсумку, стверджується, що в період до початку повномасштабного

вторгнення, представники органів місцевого самоврядування на Прикарпатті вели промоційну діяльність у сфері залучення інвестицій, проте відсутність актуальних інструментів та низький рівень організаційної структури стримували інвесторів від реального вкладення капіталу.

З метою підвищення конкурентоздатності регіону щодо залучення інвестицій на етапі післявоєнного відновлення та відбудови, автори рекомендують усім органам місцевого самоврядування підвищити рівень власної інституційної спроможності щодо залучення інвестицій, беручи за основу запропоновану систему.

The article is devoted to the assessment of the level of institutional capacity of local self-government bodies of the territorial communities of Prykarpattia in terms of investment attraction by the end of 2021. A system of indicators is proposed for each component of the institutional capacity to attract investments: organizational-strategic, instrumental, and promotional.

Based on the monitoring of 59 official websites of territorial communities and investment portals (if available) and questionnaires of representatives of 58 local self-government bodies responsible for the development and implementation of investment policy using the Lime Survey platform, a rating assessment of the level of institutional capacity for 55 local self-government bodies of Ivano-Frankivsk region was formed according to the results of 2021.

As a result of the data analysis, it was established that the average rating score for the assessment of the level of institutional capacity to attract investments for 55 municipalities was 15.84, which corresponds to a satisfactory level.

The vast majority of the analyzed territorial communities (85.5%) demonstrated low and satisfactory indicators, while only 8 municipalities (14.5%) demonstrated good and high results.

The worst situation is observed in the instrumental component, the average result for which was 0.87 out of 8 possible points.

Regarding the organizational and strategic component, the average score for this block was 2.78 out of 7 possible.

The best result is observed for the promotional component: 15.84 points out of 32 possible.

In conclusion, it is claimed that in the period before the beginning of the full-scale invasion, representatives of local self-government bodies in Ivano-Frankivsk region conducted promotional activities in the field of investment attraction, but the lack of relevant tools and a low level of organizational structure deterred investors from real investment of capital.

In order to increase the competitiveness of the region in terms of investment attraction at the stage of post-war recovery and reconstruction, the authors recommend all local self-

government bodies to increase the level of their own institutional capacity to attract investment, taking the proposed system as a basis.

Ключові слова: *інвестиції, інвестиційна діяльність, інституційна спроможність, публічне управління, територіальні громади, місцеве самоврядування.*

Keywords: *investment, investment activity, institutional capacity, public administration, territorial communities, local self-government.*

Постановка проблеми. За десятки років дослідження феномену економічного зростання, науковці-економісти сформували сотні теорій, які пов'язують швидкі темпи розвитку з тим чи іншим фактором. Проте, усі теорії сходяться на тому, що джерелом економічного зростання є інвестиції. Адже саме завдяки залученню капіталу, країни чи окремі адміністративні одиниці, можуть формувати нові промислові та виробничі потужності, які в підсумку здатні створювати додану вартість, яка конвертується у підвищення доходу суспільства.

Відповідно, в умовах розвитку глобалізованого суспільства, одним із ключових завдань органів державної влади та місцевого самоврядування є формування привабливого інвестиційного клімату, який стимулюватиме притік капіталу.

Станом на сьогодні, інвестиційна привабливість України загалом перебуває на низькому рівні, що пов'язано, передусім з військовою агресією російської федерації [20].

Проте, навіть у період до повномасштабного вторгнення, обсяги залучених капітальних інвестицій не були достатніми для того, щоб забезпечувати швидке економічне зростання. Також, варто зазначити, що структура залучених інвестицій за видами економічної діяльності була несприятливою, що створювало передумови для руху вітчизняної економіки у напрямку примітивізації [11].

Беручи до уваги результати реформи децентралізації, одними з ключових гравців в системі інвестиційної діяльності є органи місцевого самоврядування (далі - ОМС) територіальних громад, адже від їхньої діяльності значною мірою залежить, чи дізнається інвестор про територію та можливості, які на ній знаходяться. Як наслідок, ОМС навіть в умовах повномасштабного вторгнення повинні розвивати власну інституційну спроможність щодо залучення інвестицій.

Саме тому, з метою забезпечення ефективного процесу післявоєнного відновлення та відбудови, необхідно оцінити діяльність ОМС у період до повномасштабного вторгнення, зокрема в частині управлінських практик та наявності інструментів інвестиційної привабливості задля формування чітких рекомендацій щодо підвищення їх спроможності бути активними суб'єктами в процесах залучення інвестицій у майбутньому.

Також, проведення такого аналізу та формування відповідного рейтингу дозволить сформувати базові стартові показники та оцінювати прогрес кожного муніципалітету за визначені проміжки часу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових працях як вітчизняних, так і закордонних фахівців, ключовим напрямом дослідження в контексті залучення інвестицій виступав регіональний рівень. Зокрема, інструменти та механізми залучення інвестицій на регіональному рівні вивчали Бондарчук Н.В. [3], Бобровська О. Ю. [2], Федорчак О.В. [17], Плахотнікова Л.О. [14], Каленчук Л. В. [7], Жерліцин Д. М., Мартинюк Б. А. [5], Завгородній А.В. [6] та інші.

Щодо дослідження інвестиційних процесів на рівні територіальних громад, окремі інструменти інвестиційної привабливості та аспекти інвестиційної діяльності розкриті в працях Сурай І.Г., Томашевської А.В. [16], Лещук Г.В., Баланюк І.Ф., Іваночко Б.Р. [1], Малишівський Т.В. [12], Коляда Т. А., Прозоров Ю. В. [9], Якобчук В.П. [19], Якимчук А. Ю. [18], Галан Л. В., Белова Г. С. [4].

Незважаючи на велику кількість напрацювань у даній сфері, науковці не приділяли значної уваги саме оцінці рівня інвестиційної привабливості. Якщо на регіональному рівні у 2013 році Київським міжнародним інститутом соціології у партнерстві з Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій було напрацьовано методологію оцінки інвестиційної привабливості та сформовано "Рейтинг інвестиційної привабливості регіонів" [15], то на місцевому рівні подібних оцінок не проводилось. Хоча, наявність інструмента оцінки рівня інвестиційної привабливості ОМС в частині їх рівня інституційної спроможності щодо залучення інвестицій могло б стати важливим інструментом моніторингу їх діяльності. Також, така система оцінки могла б виступати своєрідним переліком базових елементів, які повинні бути наявними в розпорядженні ОМС задля забезпечення високої рівні

конкурентоспроможності на ринку залучення капіталу.

Мета статті

полягає в проведенні оцінки рівня інституційної спроможності органів місцевого самоврядування територіальних громад Прикарпаття щодо залучення інвестицій в період до повномасштабного вторгнення задля аналізу ефективності інвестиційних процесів які мали місце на місцевому рівні в регіоні та розробки рекомендацій в контексті формування інвестиційної політики на етапі післявоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Інституційна спроможність органу місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій - це здатність та готовність ОМС ефективно сприяти інвестиційній діяльності на своїй території шляхом формування ефективної правової бази, забезпечення відкритості та доступу до інформації, ефективних та прозорих адміністративних процедур, а також створення системи сприяння інвесторам шляхом використання фінансових, політичних та адміністративних інструментів [12].

Інституційна спроможність ОМС щодо залучення інвестицій складається із 3-ьох ключових складових [12]:

- організаційно-стратегічна складова: організаційна структура ОМС, його кадровий потенціал та наявність відповідних стратегічних і операційних планів діяльності;

- інструментальна складова: наявність інструментів щодо залучення інвестицій прямого та непрямого впливу;

- промоційна складова: промоційна діяльність ОМС в частині поширення інформації про громаду та її інвестиційний потенціал серед цільової аудиторії.

Задля оцінки рівня інституційної спроможності органів місцевого самоврядування територіальних громад Прикарпаття у період до повномасштабного вторгнення російської федерації, впродовж 2022 року нами було проведено аналіз 62 територіальних громад Прикарпаття за кожною зі складових (Табл. 1).

Таблиця 1. Система індикаторів оцінки інституційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій

Назва індикатора	Механізм оцінки	Система балів	Результати моніторингу
1	2	3	4
Організаційно-стратегічна складова			
Наявність структурного підрозділу, відповідального за формування та впровадження інвестиційної політики:			
Наявний окремий профільний структурний підрозділ (управління / департамент / відділ)	- Так; - Ні.	- Так - 3 бали; - Ні - 0 балів;	- Так: 2 (3,6%); - Ні: 53 (96,4%);
Наявний змішаний структурний підрозділ, в якому є напрям інвестиційної діяльності (управління / департамент / відділ)	- Так; - Ні.	- Так - 2 бали; - Ні - 0 балів;	- Так: 35 (63,7%); - Ні: 20 (36,3%);
Відсутність окремих підрозділів (профільних чи змішаних), але наявність профільних працівників у сфері залучення інвестицій	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 13 (23,6%); - Ні: 42 (76,4%);
Відсутність профільних, змішаних підрозділів та працівників, відповідальних за здійснення інвестиційної політики.	- Так; - Ні.	- Так - 0 балів;	- Так: 5 (9,1%); - Ні: 50 (90,9%);
Наявність актуальної стратегії розвитку громади	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 31 (56,4%); - Ні: 23 (43,6%);
Наявність актуального плану соціально-економічного розвитку	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 15 (27,3%); - Ні: 40 (72,7%);
Наявність стратегії або програми залучення інвестицій	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 3 (5,5%); - Ні: 52 (94,5%) ;
Наявність генерального плану громади або окремих населених пунктів	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 15 (27,3%); - Ні: 40 (72,7%);
Максимальна сума балів за складовою		7 балів	
Інструментальна складова			
Наявність сформованих інвестиційних пропозицій або переліку ділянок, доступних для інвестора українською мовою	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 16 (29,1%); - Ні: 39 (70,9%);
Наявність сформованих інвестиційних пропозицій або переліку ділянок, доступних для інвестора англійською мовою	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 5 (9,1%); - Ні: 50 (90,9%);
Наявність актуального інвестиційного паспорта (сформований не раніше 2019 року) українською мовою	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 10 (18,2%); - Ні: 45 (81,8%) ;
Наявність актуального інвестиційного паспорта (сформований не раніше 2019 року) англійською мовою	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 3 (5,5%); - Ні: 52 (94,5%) ;
Наявність гід (путівника) для інвестора українською мовою	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 4 (7,3%); - Ні: 51 (92,7%) ;

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
Наявність гідю (путівника) для інвестора англійською мовою	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 4 (7,3%); - Ні: 51 (92,7%) ;
Наявність індустріальних парків та/або індустріальний парк перебуває у процесі створення	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 6 (11%); - Ні: 49 (89%) ;
Наявність пакета податкових стимулів	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 0 (0,0%); - Ні: 55 (100,0%);
Максимальна сума балів за складовою		8 балів	
Промоційна складова			
Наявність офіційного вебсайту територіальної громади або інвестиційного порталу	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 55 (100,0%); - Ні: 0 (0,0%);
Наявність англійської версії офіційного вебсайту територіальної громади або інвестиційного порталу	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 39 (70,9%); - Ні: 16 (29,1%);
Наявність на офіційному вебсайті або інвестиційному порталі територіальної громади вкладки "Інвестиції" або її заміника ("Для інвестора", "Інвестиційна діяльність", "Інвестиційний план", "Інвестиційні пропозиції")	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 13 (23,6%); - Ні: 42 (76,4%);
Інвестиційні пропозиції громади розміщені на Інвестиційному порталі Івано-Франківської ОДА	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 8 (14,5 %); - Ні: 47 (85,5%);
Інвестиційні пропозиції громади розміщені на Інвестиційному порталі урядового офісу із залучення та підтримки інвестицій UkraineInvest	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 6 (11%); - Ні: 49 (89%) ;
Наявність комунікаційної або маркетингової стратегії муніципалітету	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 5 (9,1%); - Ні: 50 (90,9%);
Підготовка запитів до потенційних інвесторів з пропозицією вкладення капіталу	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 29 (52,7%); - Ні: 26 (47,3%);
Робочі зустрічі очільника територіальної громади / уповноваженої органом місцевого самоврядування посадової особи з метою промоції інвестиційної привабливості муніципалітету	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 40 (72,7%); - Ні: 15 (27,3%);
Укладення меморандумів про співпрацю з партнерами задля співробітництва щодо підвищення обсягів залучення інвестицій в економіку громади	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 39 (70,9%); - Ні: 16 (29,1%);
<i>Організація подій задля промоції інвестиційного потенціалу муніципалітету:</i>			
Конференція	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 13 (23,6%); - Ні: 42 (76,4%);

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
Круглий стіл	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 15 (27,3%); - Ні: 40 (72,7%);
Презентація	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 18 (32,7 %); - Ні: 37 (67,3%);
Форум	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 8 (14,5%); - Ні: 47 (85,5%);
<i>Участь у подіях на території України задля промоції інвестиційного потенціалу муніципалітету:</i>			
Конференція	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 26 (47,3%); - Ні: 29 (52,7%);
Круглий стіл	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 18 (32,7%); - Ні: 37 (67,3%);
Презентація	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 17 (31%); - Ні: 38 (69%);
Форум	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 18 (32,7 %); - Ні: 37 (67,3%);
<i>Участь у подіях за кордоном задля промоції інвестиційного потенціалу муніципалітету:</i>			
Конференція	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 13 (23,6%); - Ні: 42 (76,4%);
Круглий стіл	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 12 (21,8%); - Ні: 43 (78,2%);
Презентація	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 17 (31,0%); - Ні: 38 (69,0%);
Форум	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 10 (18,2%); - Ні: 45 (81,8%) ;
<i>Наявність партнерських зв'язків та співпраця з іншими організаціями / програмами в контексті промоції муніципалітету щодо залучення інвестицій</i>			
Івано-Франківська ОДА (відповідні департаменти та управління)	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 44 (80,0%); - Ні: 11 (20,0%);
Офіс із залучення та підтримки інвестицій UkraineInvest	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 5 (9,1%); - Ні: 50 (90,9%);
USAID	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 19 (34,5%); - Ні: 36 (65,5%);
DOBRE	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 15 (27,3%); - Ні: 40 (72,7%);
U-LEAD	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 38 (69,0%); - Ні: 17 (31,0%);

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
ПРОМІС	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 9 (16,4%); - Ні: 46 (83,6%);
Бізнес-асоціації чи інші бізнес-об'єднання	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 9 (16,4%); - Ні: 46 (83,6%);
Інші муніципалітети в рамках партнерства	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 21 (38,2%); - Ні: 34 (61,8%);
Асоціація міст України	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 47 (85,5%); - Ні: 8 (14,5%);
Агенція розвитку ОТГ Прикарпаття	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 41 (74,5%); - Ні: 14 (25,5%);
Інше (університети, наукові центри, медіа тощо)	- Так; - Ні.	- Так - 1 бал; - Ні - 0 балів;	- Так: 3 (5,5%); - Ні: 52 (94,5%);
Максимальна сума балів за складовою		32 бали	

Джерело: сформовано автором на основі даних, отриманих внаслідок моніторингу офіційних вебсайтів територіальних громад [13] та анкетування представників органів місцевого самоврядування, відповідальних за розробку та впровадження інвестиційної політики

Аналіз здійснювався на основі моніторингу офіційних вебсайтів територіальних громад та інвестиційних порталів (за наявності), які вказані у профілях територіальних громад на офіційному онлайн-ресурсі “Децентралізація” [13]. Кількість проаналізованих офіційних вебсайтів та інвестиційних порталів територіальних громад становить 59 - 95% усіх громад Прикарпаття (на момент проведення аналізу у зв'язку із загрозою кібератак не працювали 2 офіційних вебсайти територіальних громад, а у 1 територіальній громаді не було офіційного вебсайту).

Якщо певного типу документів чи інформації не було знайдено на офіційному вебресурсі, пошук проводився у мережі інтернет за допомогою використання пошукової мережі Google та ключових слів.

Варто зазначити, що факт відсутності певного типу документів у мережі не вказує на факт відсутності такого документа в розпорядженні ОМС. Проте, відсутність доступу до документа онлайн зменшує прозорість діяльності ОМС та доступність потенційних інвесторів до необхідних матеріалів під час попереднього моніторингу муніципалітету.

Також, впродовж жовтня 2022 - лютого 2023 року відбулось анкетування представників ОМС, відповідальних за розробку та впровадження інвестиційної політики за допомогою використання платформи Lime Survey. Кількість отриманих заповнених анкет становить 58 одиниць (93,5% від усіх територіальних громад).

У підсумку, система оцінки рівня інституційної спроможності ОМС щодо залучення інвестицій складається із 26 індикаторів. Максимальна оцінка, яку міг отримати ОМС, відповідно до авторської методології становить 47 балів. Використовуючи метод побудови квартельних інтервалів, інтервали оцінювання рівня інституційної спроможності щодо залучення інвестицій є наступними:

- незадовільно: від 0 до 12 балів;
- задовільно: від 12 до 24 балів;
- добре: від 24 до 35 балів;
- відмінно: від 35 до 47 балів.

Проаналізувавши доступні матеріали, ми отримали рейтингову оцінку рівня інституційної спроможності для 55-ти ОМС територіальних громад Прикарпаття за підсумками 2021 року (Табл. 2).

Таблиця 2. Рейтинг інституційної спроможності громад Прикарпаття щодо залучення інвестицій за підсумками 2021 року

Назва територіальної громади	Підсумкові оцінки за складовими			Загальний бал
	Організаційно - стратегічна	Інструментальна	Промоційна	
1	2	3	4	5
Коломийська ТГ	7	7	22	36
Калуська ТГ	6	7	21	34
Івано-Франківська ТГ	7	6	20	33
Долинська ТГ	4	6	21	31
Букачівська ТГ	3	2	21	26
Тисменицька ТГ	2	0	23	25
Надвірнянська ТГ	2	1	21	24
Рогатинська ТГ	2	1	21	24
Ворохтянська ТГ	4	1	17	22
Заболотівська ТГ	3	0	18	21
Верховинська ТГ	4	0	16	20
Городенківська ТГ	2	2	15	19
Старобогородчанська ТГ	5	0	14	19
Вигодська ТГ	2	1	15	18
Косівська ТГ	3	2	13	18

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5
Тлумацька ТГ	3	1	14	18
Дзвиняцька ТГ	1	0	16	17
Космацька ТГ	3	0	14	17
Матеївецька ТГ	3	0	14	17
Нижньовербізька ТГ	4	1	12	17
Новицька ТГ	1	0	16	17
П'ядицька ТГ	2	0	15	17
Переріслянська ТГ	3	0	14	17
Спаська ТГ	3	0	14	17
Дубовецька ТГ	3	0	13	16
Загвіздянська ТГ	1	0	15	16
Печеніжинська ТГ	4	1	11	16
Солотвинська ТГ	2	0	14	16
Болехівська ТГ	3	3	9	15
Брошнів-Осадська ТГ	4	0	11	15
Коршівська ТГ	2	1	12	15
Білоберізька ТГ	3	0	11	14
Богородчанська ТГ	3	0	10	13
Кутська ТГ	2	0	11	13
Ланчинська ТГ	3	0	10	13
Войнилівська ТГ	0	0	12	12
Зеленська ТГ	1	1	10	12
Верхнянська ТГ	2	1	8	11
Витвицька ТГ	2	0	9	11
Делятинська ТГ	4	0	7	11
Рожнівська ТГ	3	0	8	11
Чернелицька ТГ	3	1	7	11
Яблунівська ТГ	3	0	8	11
Гвіздецька ТГ	2	0	8	10
Поляницька ТГ	1	0	9	10
Ямницька ТГ	2	0	8	10
Олешанська ТГ	2	0	7	9
Дубівська ТГ	3	0	5	8
Пасічнянська ТГ	2	0	6	8
Перегінська ТГ	2	0	6	8
Галицька ТГ	2	0	5	7
Отинійська ТГ	3	0	4	7
Снятинська ТГ	2	1	4	7
Підгайчиківська ТГ	2	1	3	6
Більшівцівська ТГ	3	0	2	5

Джерело: сформовано автором на основі даних, отриманих внаслідок моніторингу офіційних вебсайтів територіальних громад [13] та анкетування представників органів місцевого самоврядування, відповідальних за розробку та впровадження інвестиційної політики

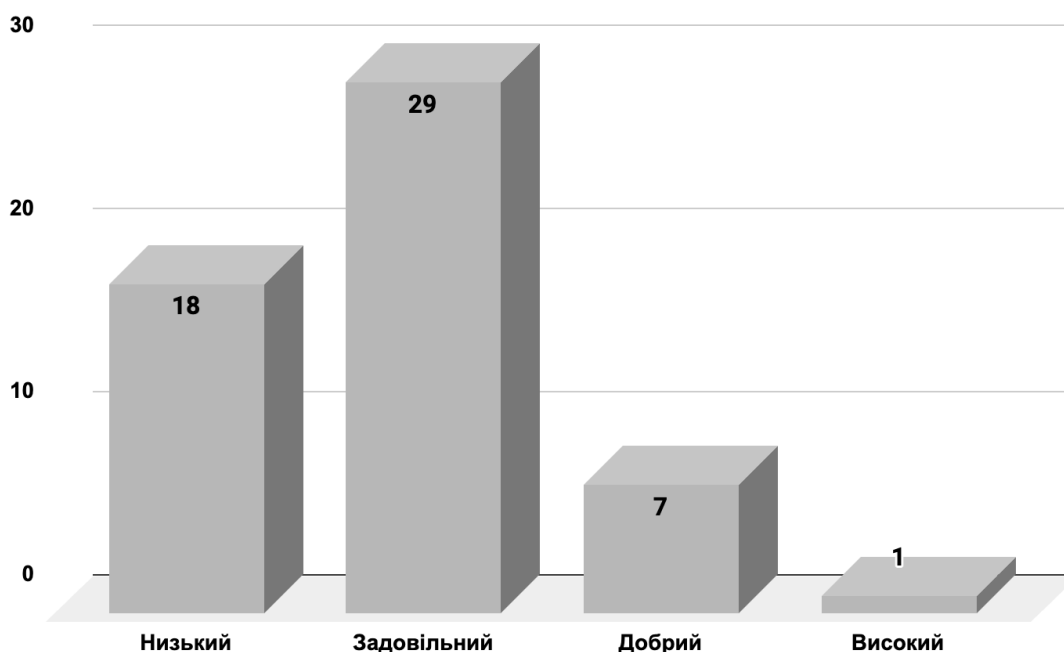
В результаті підбиття підсумків, середній рейтинговий бал оцінки рівня інституційної спроможності щодо залучення інвестицій для 55 муніципалітетів становив 15,84, що відповідає задовільному рівню.

Переважає більшість аналізованих територіальних громад (85,5%) продемонструвала низькі та задовільні показники, в той час як результати доброго рівня та високого продемонструвало тільки 8 муніципалітетів (14,5%) (Рис. 1).

Якщо аналізувати результати за окремими блоками, то найгірша ситуація спостерігається за інструментальною складовою, середній результат для якої становив 0,87 із 8 можливих балів.

Щодо організаційно-стратегічної складової, то середній бал для даного блоку становив 2,78 із 7 можливих.

Найкращий підсумок спостерігається за промоційною складовою: 15,84 бала з 32 можливих.

Рис. 1. Розподіл громад за рівнем інституційної спроможності щодо залучення інвестицій

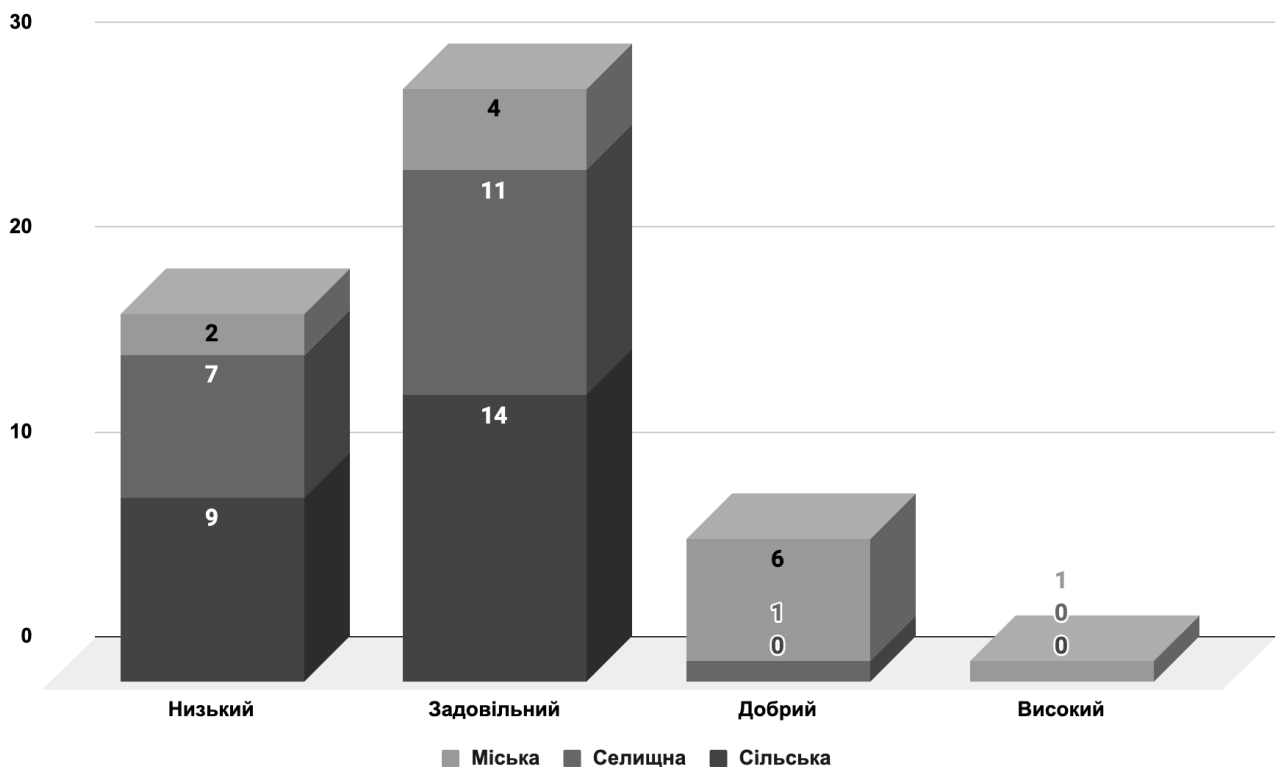
Джерело: сформовано автором на основі даних, отриманих внаслідок моніторингу офіційних вебсайтів територіальних громад [13] та анкетування представників органів місцевого самоврядування, відповідальних за розробку та впровадження інвестиційної політики

Отримані результати підтверджуються даними щодо кількості запитів інвесторів та їх частки, яка завершилась реальним інвестуванням. Так, впродовж 2021

року до 58 ОМС поступило 155 запитів від інвесторів, з яких 82 завершилось реальним вкладенням капіталу (53%).

Як наслідок, регіон за підсумками 2022 року посів 14 позицію із 24 за номінальним обсягом залучених капітальних інвестицій, а за обсягом залучення капітальних інвестицій в розрахунку на 1 особу - 20 позицію.

Інший важливий висновок, що виник за результатами дослідження вказує на те, що на території Івано-Франківської області спостерігається ситуація відсутності стійкого публічного запиту на інвестиції у сільських та селищних громадах Прикарпаття. Так, середній бал внаслідок проведеного аналізу для територіальних громад сільського становить 13,57, для селищного типу - 14,11 (Рис. 2).

Рис. 2. Розподіл муніципалітетів за рівнем інституційної спроможності щодо залучення інвестицій за типом територіальних громад

Джерело: сформовано автором на основі даних, отриманих внаслідок моніторингу офіційних вебсайтів територіальних громад [13] та анкетування представників органів місцевого самоврядування, відповідальних за розробку та впровадження інвестиційної політики

Відповідно до Рис. 2, частка сільських громад серед усіх аналізованих громад, що набрали менш як 24 бали внаслідок аналізу становить 41,8% - 23 громади із 55-ти. Тобто, у 100% усіх аналізованих громад Прикарпаття сільського типу

спостерігається незадовільний та низький рівень інституційної спроможності у контексті залучення інвестицій через офіційні ресурси.

Схожа статистика спостерігається і для селищних громад. 18 громад із категорії “селищні” набрали менше як 24 бали - 37,2% від усіх громад.

Міські громади продемонстрували найвищий рівень інституційної спроможності щодо залучення інвестицій. Середній бал внаслідок проведеного аналізу для міських громад становить 22,4 бали.

Варто звернути увагу на те, що діапазон балів, виявлений у міських громадах коливається від 7 до 36 набраних балів. Такий результат потенційно вказує на те, що попри статус “міських”, далеко не всі громади такого типу володіють достатньою інституційною спроможністю для ведення якісної промоції інвестиційного потенціалу.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Результати проведеного аналізу рівня інституційної спроможності органів місцевого самоврядування територіальних громад Прикарпаття за підсумком 2021 року вказують на те, що переважна більшість муніципалітетів не приділяли достатньої уваги напрямку залучення інвестицій.

Як наслідок, середній рейтинговий бал оцінки рівня інституційної спроможності щодо залучення інвестицій для 55 муніципалітетів регіону за підсумком 2021 року становив 15,84, що відповідає рівню “Задовільно”.

Переважна більшість аналізованих територіальних громад (85,5%) продемонструвала низькі та задовільні показники, в той час як результати доброго рівня та високого продемонструвало тільки 8 муніципалітетів (14,5%).

Також, спостерігається ситуація, відсутності стійкого публічного запиту на інвестиції у сільських та селищних громадах Прикарпаття. Так, середній бал внаслідок проведеного аналізу для територіальних громад сільського становить 13,57, для селищного типу - 14,11. Натомість середній бал для муніципалітетів міського типу становив 22,4 бали.

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що в період до початку повномасштабного вторгнення, представники ОМС на Прикарпатті вели промоційну

діяльність у сфері залучення інвестицій, проте відсутність актуальних інструментів та низький рівень організаційної структури стримували інвесторів від реального вкладення капіталу.

З метою підвищення конкурентоздатності регіону щодо залучення інвестицій на етапі післявоєнного відновлення та відбудови, рекомендуємо усім ОМС підвищити рівень власної інституційної спроможності, беручи за основу запропоновану нами систему.

Наступними кроками у даному напрямку повинно стати проведення аналогічних оцінок інституційної спроможності ОМС щодо залучення інвестицій у інших регіонах України. Отримані дані стануть аналітичним підґрунтям як для оцінки діяльності муніципалітетів, так і для оцінки діяльності інших органів публічної влади (обласних військових адміністрацій, районних військових адміністрацій), урядових установ, функціями яких є формування сприятливого інвестиційного клімату.

Література

1. Баланюк І. Ф., Іваночко Б. Р. Раходи по залученню інвестицій в розвиток бізнесу територіальних громад на основі маркетингової стратегії. Інноваційна економіка. 2023. Вип. 1(93). С. 45-51.

2. Бобровська О. Ю. Формування механізму системного управління процесами інвестування відбудови регіонів. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 15. С. 97-103.

3. Бондарчук Н. В. Удосконалення механізму державного управління інвестиційним розвитком регіону. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 20 С. 139-143.

4. Галан Л. В., Белова Г. С. Удосконалення системи управління інвестиційною діяльністю в територіальних громадах. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 38.

5. Жерліцин Д. М., Мартинюк Б. А. Капітальні інвестиції за регіонами України: аналіз територіальної нерівності та часових коливань. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 46. С. 67-72.

6. Завгородній А. В. Механізми залучення прямих іноземних інвестицій на підприємства регіону. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. 5(2). С. 18-23.

7. Каленчук Л. В. Способи залучення іноземних інвестицій у регіони країни в

умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Проблеми системного підходу в економіці. 2020. Вип. 4. С. 38-44.

8. Капітальні інвестиції за регіонами за 2010-2021 роки. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_reg/iki_reg_u/arh_kireg_u.html

9. Коляда Т. А., Прозоров Ю. В. Локалізація глобальних механізмів залучення кредитних та інвестиційних ресурсів для зміцнення фінансової спроможності територіальних громад України. Проблеми економіки. 2022. № 3. С. 149-155.

10. Лещук Г. В. Континуум залучення інвестицій у розвиток об'єднаних територіальних громад. Бізнес-навігатор. 2019. Вип. 6. 1-2. С. 67-72.

11. Малишівський Т.В. Ключові тенденції залучення капітальних інвестицій в економіку України. Інвестиції: практика та досвід. 2024. №5.

12. Малишівський Т.В. Система оцінки рівня інституційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. №4.

13. Перелік громад Івано-Франківської області. Портал «Децентралізація». URL: <https://decentralization.ua/newgromada>

14. Плахотнікова Л. О. Маркетингові технології залучення інвестицій державними органами управління у розвиток регіонів. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 3. С. 85-91.

15. Рейтинг інвестиційної привабливості регіонів. Київ. 2013. 50 с. URL: https://www.kiis.com.ua/materials/news/Rating_of_investment_attractiveness_of_the_region.pdf

16. Томашевська А. В., Сурай І. Г. Інвестиції в інфраструктурні проєкти як ключовий фактор розвитку та відбудови територіальних громад. Наукові перспективи. Серія «Державне управління». 2023. № 7(37). С. 65-74.

17. Федорчак О. В. Податкові інструменти стимулювання інвестиційної діяльності: державно-управлінський аспект. Ефективність державного управління. 2020. Вип. 3 (64). Ч. 2. С. 225 – 245.

18. Якимчук А. Ю. Стратегічні основи інвестиційного забезпечення територіальних громад. Вісник НУВГП. 2021. Вип. 1(93). С. 240-254.

19. Якобчук В. П., Бодашевська Ю. С., Мосієнко О. В., Зіневич К. С., Дубовик Д. А. Публічно-приватне партнерство як механізм залучення інвестиційного капіталу

в економіку територіальних громад. Ефективна економіка. 2023. № 7.

20. The number of CEOs who consider investments in Ukraine profitable has almost doubled since 2022. European Business Association. 2023. URL: <https://cutt.ly/iei0g4MY>

References

1. Balanyuk, I. F. and Ivanochko, B. R. (2023), “Approaches to attracting investments in business development of territorial communities based on marketing strategy”, *Innovatsiyana ekonomika*, vol. 1(93), pp. 45-51.

2. Bobrovska, O. Yu. (2023), “Formation of the mechanism of system management of investment processes of reconstruction of regions”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 15, pp. 97-103.

3. Bondarchuk, N. V. (2023), “Improvement of the mechanism of state management of investment development of the region”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 139-143.

4. Galan, L. V., and Belova, G. S. (2022), “Improvement of the investment activity management system in territorial communities”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 38.

5. Zherlitsyn, D. M. and Martynyuk, B. A. (2020), “Capital investments by regions of Ukraine: analysis of territorial inequality and temporal fluctuations”, *Infrastruktura rynku*, vol. 46, pp. 67-72.

6. Zavhorodniy, A. V. (2019), “Mechanisms of attraction of direct foreign investment in enterprises of the region”, *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, vol. 5(2), pp. 18-23.

7. Kalenchuk, L. V. (2020), “Ways of attracting foreign investments to the regions of the country in the context of European integration processes in Ukraine”, *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, vol. 4, pp. 38-44.

8. State Statistics Service of Ukraine (2024), “Capital investments by region for 2010-2021”, available at: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/iki_reg/iki_reg_u/arh_kireg_u.html (Accessed 29 May 2024).

9. Kolyada, T. A. and Prozorov, Yu. V. (2022), “Localization of global mechanisms for attracting credit and investment resources to strengthen the financial capacity of territorial communities of Ukraine”, *Problemy ekonomiky*, vol. 3, pp. 149-155.

10. Leshchuk, H. V. (2020), "Continuum of attraction of investments in the development of united territorial communities", *Biznes-navihator*, vol. 6 (56), pp. 67-72.
11. Malyshivskiy, T.V. (2024), "Key trends in the attraction of capital investments in the economy of Ukraine", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5.
12. Malyshivskiy, T.V. (2024), "A system for assessing the level of institutional capacity of local self-government bodies to attract investments", *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, vol. 4.
13. Decentralization portal. (2021), "List of communities of Ivano-Frankivsk region", available at: <https://decentralization.ua/newgromada> (Accessed 14 Sep 2021).
14. Plahotnikova, L. O. (2022), "Marketing technologies of attracting investments by state management bodies in the development of regions", *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukrayini*, vol. 3, pp. 85-91.
15. Investment attractiveness rating of regions. (2013), Kyiv, 50 p. available at: <https://cutt.ly/9ei9BfhK> (Accessed 17 May 2024).
16. Tomashevskaya, A. V. and Suray, I. G. (2023), "Investments in infrastructure projects as a key factor in the development and reconstruction of territorial communities", *Naukovi perspektyvy. Seriya «Derzhavne upravlinnya»*, vol. 7 (37), pp. 65-74.
17. Fedorchak, O. V. (2020), "Tax instruments for stimulating investment activity: state-management aspect", *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnya*, vol. 3 (64), pp. 225- 245.
18. Yakymchuk, A. Yu. (2021), "Strategic foundations of investment provision of territorial communities", *Visnyk NUVHP*, vol. 1(93), pp. 240-254.
19. Yakobchuk, V. P., Bodashevskaya, Yu. S., Mosienko, O. V., Zinevich, K. S. and Dubovik, D.A. (2023), "Public-private partnership as a mechanism for attracting investment capital to the economy of territorial communities", *Efektivna ekonomika*, vol. 7.
20. European Business Association. (2023), "The number of CEOs who consider investments in Ukraine profitable has almost doubled since 2022", available at: <https://cutt.ly/iei0g4MY> (Accessed 23 May 2021).

Стаття надійшла до редакції 13.06.2024 р.